

Erstatning for brud på konkurrencereglerne – Det nye erstatningsdirektiv

31. maj 2016 | Advokat Erik Kjær-Hansen

Erstatningsdirektivets tilblivelse

- I mere end et årti har det været på dagsordenen i Bruxelles at sikre **retten til fuld erstatning** og gøre det **lettere for skadelidte** at opnå erstatning for brud på konkurrencereglerne.
- I **2004** konkluderede Ashurst-rapporten, udarbejdet for Kommissionen, at privat håndhævelse af konkurrencereglerne var **”fuldstændig underudviklet”** i EU, og at der var **”markante forskelle”** i reglerne om erstatningssøgsmål for brud på konkurrencereglerne i medlemsstaterne.
- Kommissionens **grønbog** pegede i **2005** på væsentlige hindringer for et mere effektivt system.
- I **2008** stillede Kommissionens **hvidbog** forslag til konkrete tiltag til at sikre fuld erstatning gennem en mere effektiv procedure.
- Den **11. juni 2013** fremsatte Kommissionen **forslag til erstatningsdirektiv**.
- Kommissionen, Parlamentet og Rådet nåede efter omfattende forhandlinger frem til en **kompromistekst**, som Parlamentet vedtog den 17. april 2014.
- Rådet godkendte det endelige **direktiv 2014/104/EU** den **10. november 2014**.
- Direktivet skal være **implementeret** i medlemsstaterne senest den **27. december 2016**.

Erstatningsdirektivets hovedformål

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2014/104/EU

af 26. november 2014

om visse regler for søgsmål i henhold til national ret angående erstatning for overtrædelser af bestemmelser i medlemsstaternes og Den Europæiske Unions konkurrenceret

Artikel 3

Ret til fuld erstatning

1. Medlemsstaterne sikrer, at enhver fysisk eller juridisk person, som har lidt skade på grund af en overtrædelse af konkurrenceretten, kan kræve og opnå fuld erstatning for denne skade.
2. Fuld erstatning skal stille en person, som har lidt skade, som om overtrædelsen af konkurrenceretten ikke var blevet begået. Den skal derfor omfatte ret til erstatning for det lidte tab og for tabt fortjeneste, samt betaling af renter.
3. Fuld erstatning i henhold til dette direktiv må ikke føre til overkompensation i form af erstatning med straffende formål eller flere eller andre skadeserstatninger.

Implementering

- Oprindelig dansk plan om ”light” implementering i (hovedsageligt) **bekendtgørelsesform**
- Nu plan om indførelse af **hovedlov** om erstatning for konkurrencelovs-overtrædelser
- Der skal træffes valg om en række forhold, blandt andet:
 - Retsvirkning af udenlandske konkurrencemyndigheders afgørelser
 - Anvendelse på rent nationale sager
 - Ikrafttræden

EU damages rules make slow progress into national law

Jurisdiction : - EU /Europe /European Countries /United Kingdom

24 Feb 16 | 17:15 GMT

Author: Sille Ruubel

IN BRIEF

Governments across Europe are limping along in their efforts to implement new EU legislation designed to help victims of price fixing sue cartel members for damages. “There are a few countries that are still at the beginning of the process,” an antitrust official for the European Commission said today, adding that only “eight countries are at the stage of public consultation.”

Governments across Europe are limping along in their efforts to implement new EU legislation designed to help victims of price fixing sue cartel members for damages.

The EU Damages Directive was adopted in December 2014 ([here](#)), and the bloc’s 28 governments have until the end of this year to write the rules into their national laws.

Adgangen til bevismateriale (art. 5)

- Ifølge direktivets art. 5 kan sagsøgere anmode retten om at pålægge den sagsøgte **virksomhed** eller **tedjemand** at fremlægge beviser til underbygning af erstatningskravet.
- Sagsøgere skal have ret til at få adgang til beviser, der er **relevante** for at begrunde erstatningskravet. Sagsøgeren kan bede retten om “relevante **kategorier** af beviser”.
- Anmodningen skal være så **konkret** som muligt og er underlagt en generel **proportionalitetstest**.
- Retten skal **afveje** sagsøgerens interesse i beviserne og eventuelle modstående hensyn, f.eks. hensynet til leniency-ordninger og forligssager, eller beskyttelse af erhvervshemmeligheder.
- Efter direktivets præambel skal retten forhindre egentlige “**fisketure**”.
- Art. 6 fastslår, at retten aldrig kan pålægge konkurrencemyndigheder at udlevere **leniency-anmodninger** og **forligsindlæg**, medmindre disse er trukket tilbage.

Direktivets betydning for editionsspålæg i dansk ret

- De danske domstole har allerede mulighed for at pålægge parter og tredjemand at fremlægge dokumenter efter **retsplejelovens § 298-300** (editionsspålæg).
- Domstolene er **restriktive**. Der stilles ofte rigide krav til konkretiseringen af editionsbegæringen.
- Direktivets understregning af, at retten skal kunne kræve udlevering af ”relevante kategorier af beviser” lægger op til en **bredere adgang til editionsspålæg** end det, der gælder i dag.
- **Leniency-ansøgere** opnår en **garanti** for, at der ikke er andre end konkurrencemyndighederne, der kan få adgang til leniency-anmodninger og forligsindlæg (dvs. en mulig begrænsning i forhold til situationen i dag).
- Kan konkurrenceretlige erstatningskrav “**blandes**” med andre krav for at opnå øget adgang til edition?
- Adgang til omfattende “disclosure” har været en af årsagerne til **forum shopping**. Vil direktivet kunne gøre op med det?

Forældelse (art. 10)

- Art. 10 (3) pålægger medlemsstaterne at indføre en **forældelsesfrist** på mindst **5 år**.
 - Fravigelse af den relative forældelsesfrist på **3 år** i forældelseslovens § 3, stk. 1.
- Direktivet indfører **ikke** en **absolut forældelsesfrist**.
 - Efter direktivets præambel kan medlemsstaterne opretholde eller indføre en absolut forældelsesfrist: Dansk rets absolutte forældelsesfrist på **10 år** kan bevares.
- Forældelsesfristen løber efter art. 10 (2) først fra det tidspunkt, hvor:
 - den konkurrenceretlige overtrædelse **ophører**
 - og sagsøgeren har eller **burde have fået kendskab til** overtrædelsen, at sagsøgeren har lidt et tab og identiteten af den ansvarlige virksomhed.
- Forældelsesfristen **suspenderes** efter art. 10 (4), hvis konkurrencemyndighederne **undersøger eller forfølger** den konkurrenceretlige overtrædelse. Suspensionen ophører tidligst **1 år** efter konkurrencemyndighedernes afgørelse er blevet endelig.

Overvæltning og direkte krav (art. 12-16)

- Art. 13 anerkender ligesom gældende dansk ret **overvæltningssynspunktet**. Bevisbyrden påhviler sagsøgte.
 - Kan komplicere sagerne og gøre det **vanskeligere** for **direkte kunder** at opnå erstatning – men sikrer at de ikke opnår en uretmæssig berigelse, og at karteldeltagere ikke skal betale erstatning flere gange.
- Art. 14 anerkender erstatningskrav fra **indirekte kunder**, som kan påvise, at der er sket en overvæltning af overpriser – hvilket anses for godtgjort, når visse betingelser er opfyldt.
 - Efter dansk rets almindelige erstatningsregler gælder der en ligefrem bevisbyrde.
 - Art. 14 **letter** indirekte kunders adgang til erstatning med en formodningsregel.
 - NB: Oversættelsesfejl i dansk udgave af art. 14 (1)
- Reglerne kan sammenholdes med US ret: Intet pass-on defence; ingen krav fra indirekte kunder
- Art. 12 (3) anerkender **volumeneffekten** af en overvæltning af priser

Tabsopgørelse (art. 17)

- Art. 17 (2) indfører en formodning for, at **hardcore karteller** (art. 2, nr. 14) forvolder skade.
 - Bestemmelsen indfører en **omvendt bevisbyrde** i relation til spørgsmålet, om der er et krav – i modsætning til den ligefremme bevisbyrde, der gælder efter dansk rets almindelige regler.
 - Der er ikke en formodning for en bestemt **størrelse** af kravet
 - Formodningsreglen er begrænset til karteller og vil derfor ikke bidrage til at håndtere tabsopgørelsen for skade som følge af f.eks. **misbrug af dominerende stilling**.
- Efter art. 17 (1) får de danske domstole skønsbeføjelse til at ansætte **skadens størrelse**, hvor det er praktisk vanskeligt, med støtte i en ikke-bindende vejledning fra Kommissionen.
- Art. 17 (3):

”Medlemsstaterne sikrer, at en national konkurrencemyndighed i forbindelse med et erstatningssøgsmål efter anmodning fra en national ret kan bistå denne nationale ret med hensyn til at opgøre skaden, hvis den nationale konkurrencemyndighed finder det hensigtsmæssigt.”

Spørgsmål?

Spørgsmål?

Kontakt

Erik Kjær-Hansen

ekh@gorrissenfederspiel.com

D +45 33 41 41 36

M +45 30 18 87 27

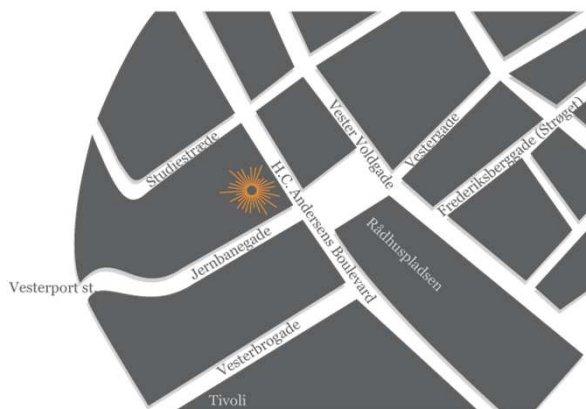
Spørgsmål?

Her finder du os

København

H.C. Andersens Boulevard 12
1553 København V

T 33 41 41 41
F 33 41 41 33

Gorrissen Federspiel

Aarhus

Silkeborgvej 2
8000 Aarhus C

T 86 20 75 00
F 86 20 75 99

Young Competition Law Professionals

Online

www.gorrissenfederspiel.com
contact@gorrissenfederspiel.com

31. maj 2016